

RÖVID HIREK

KONSTANTINÁPOLY. Egy orosz zsidó család, mely Oroszországból Konstantinápolyon keresztül Palesztinába akart kivándorolni, kénytelen volt a halálról visszatérni, mert a hatóságok nem találták rendben az irataikat. A zsidó család most a legnagyobb bizonytalanság között hánykolódik és minden valóságszerűen vissza fognak térni Oroszországra.

JERUZSÁLEM. A kormányzósg most hozta nyilvánosságra, hogy 56 arab falut mentesített az adófizetés alól. Az így elengedett adók összege 18.000 fontot tesz ki. — 1932 augusztus havában 928 ember vándorolt be Palesztinába. Ugyanabban a hónapban 5471 turista kereset fel az országba és 4995 turista hagyta el az országban Palesztinát. — Az elmúlt napokban döntött a jeruzsálemi bíróság egy K. K. L. és arab beduinok közötti perben, 6000 dunám föld tulajdonjogi kérdésében. A bíróság a halvez dunányi földet a K. K. L.-nek ítélte oda. — Az ideit illetévszezon során 30.000 dunammal bővítették ki a palesztinai narancsültvényeket. — Új napilap indult meg Jeruzsálemben. Címe: Háchéret (Szabadság) címen.

RIGA. A rigai egyetemeken is alkalmazzák a numerus klauzuzt. Az orosz fakultáción 39 zsidó jelenkező közül mindössze csak egyet vettek fel.

PRÁGA. Az ITA jelentése szerint Ruzsinszkóban már egyes középiskolákban is bevezették a numerus klauzuzt. — A német Bródban (Marvaország) ismeretlen haligánok erősen megrongálták a zsidó temetőt, ahol a háború után több mint 300 honatlan zsidót temettek el azok közül, akik járványos betegségekben pusztultak el. Igen sok sírkövet megrongáltak.

VARSÓ. Az amerikai konzulátus közölte az ITA varsói képviselőjével, hogy az a hír, mintha Fabianic Salamon Dávidovitz varsói templomszolgája Amerikában 75 millió dollárt örökölt volna, nem felel meg a valóságnak. — A lengyel kormány megengedte, hogy Palesztinából 700 tonna narancsot, 20 tonna banánt és 10 tonna diót importáljanak.

PÁRIS. A francia közléseknél előke, Lebrun, a napokban megleghangú levélben üdvözölte a K. K. L.-t — az ősi kompány beindítása alkalmából.

SZARAJEVÓ. A napokban zajlott le Sarajevóban a jugoszláviai cionista szervezet konferenciája.

BÉCS. Az osztrák kormány a palesztinai gyümölcsök importját továbbra is az elmúlt évi mennyiségben engedélyezte, míg az olasz és a spanyol gyümölcsökkel szemben korlátozásokat fogantatott. — Bécsben lelejtették az autómobil feltalálójának, Siegfried Marconak emlékoszlóját. A lelejtésére ünnepélyesen csak a hatóságok voltak jelen, mert az ünnepélyt szombaton tartották meg. Éppen ez okból a zsidó hitközségi delegátusok távolléttal látk magukat.

NEW-YORK. Patel, a kiváló hindu vezérférfi, aki nemrégiben Newyorkban járt, egy zsidó műtárgy kiállításra, hogy Indiában sorsom voltak zsidó üldözések és örömmel üdvözölnének egy nagyarányú zsidó telelepitést.

KAIRÓ. Október 13-án indult meg az autóbuzsorgalom Jeruzsálem és Kairó között. Az ut 12 óráig vesz igénybe.

MOSKVA. A szovjet moszkvai kerületi komitéje alhatározta, hogy a moszkvai nagy zsidó templom mozvá alakítja át. A központi bizottság megsemmisítette a kerületi komité határozatát. — A kommunista párt kizárta tagjait sorából Aron Regenbogen és Moses Borscht zsidó kommunistákat, akik a biro-bidschani zsidó kolonizációs munkák elől dezeráltak. — November 7-én, a szovjet megalakulásának 15-ik évfordulóján adták át a forgalom számára a moszkvai völi fősínagókat, egy gyermek színház céljaira. — Ugyanebben az időben érkezik a híradás arról, hogy Moszkvában megjelentek héber nyelven Ibn Esra művei.

BUDAPEST. Mezei Ernő, a tiszszéklári vérvád egyik kimagasló egyénisége, ki annak idején igen értékes szolgáltatásokat tett a zsidóságért, az elmúlt héten, 81 éves korában elhunyt.

TEL-AVIV. Egy zsidó lakatos Tel-Avivban megkísérelte egy zsidó bank pénztáskájának feltörését. Ez az első eset, hogy Palesztinában bankbetérés történt.

TIGHINIÁBAN az Ica segítségével itt kolónia alakult, melyen 46 zsidó család telepedett le. A kolónia berendezése miniszterü.

— **A Bírth Hanoár Hámizrachi** nagyváradi csoportja szombat este tartott Meláve de Máike-estélye nagyzeri siker jegyében zajlott le. Az estélyen a szervezet összifjúságán kívül a Mizrichi szervezet vezetői is résztvettek. Az ifjúsági problémáival kapcsolatosan Wasserstrom Sándor, Just Mose, Ráth Elfrim és Goldstein Mór tartottak lelkesítő beszédeket. Az ifjúsági dalárdát Feig Lázár vezette mellett pedig hangulatos héber és jidisch dalokkal tették élvezetessé a késő éjszaki órákban véget ért estélyt.

MOZI

Városi Színház Mozgó

Péntektől: „Árvácska”, Janet Gayworról a címszerepben.

Teatrul HEYMAN szinkör

Péntektől: Ünöpi premier! Lehar Ferenc, a zeneszerző királyának egyetlen filmoperettje: „Vöi egyszer egy király”. (Es war einmal ein Walzer). „A diadokok diadala!” Főszerepben: Eggerth Máriha, Rolf v. Golt, Verebes Einö, Albert Paulig, Ida Wüst, Paul Hörbiger. A külföldi mozgószínházak állandó műsora!

— **Házasság.** Berkovits Kató és Grünberger Ödön vasárnap délután 4 órakor tartják esküvőjüket Zöldfa-u. 19 sz. alatt, melyre jóbarátaikat és ismerőseiket ezulon hívják meg. Minden külön értesítés helyett.

— **Oneg-Sabath a városi Mizrachiban.** Szombaton délután 3—4 ig Gemore-fanulás. Előadó: Schlomovics M. József. 4 órai kezdettel Oneg-Sabath. Előadó: Just Mose „A zsidó történelemről”. Este 8 órakor Wasserstrom Sándor előadása „Ifjúsági problémák” címen. Helyiség: „Piafa Mihai Vileazul 11. A. Ullmann-palota.

Primăria Municipiului Ordea, No. 55571/1932.

Publicație.

Noi, Primarul Municipiului Oradea, prin prezenta facem cunoscut, că in baza art. 42. din instrucțiunile privitoare la aplicarea pentru represiunea fraudelor în prepararea și comerțul băuturilor alcoolice Prefectul Județului Bihor a revenit asupra deciziei No. 12694/1932, conform căreia s'a fixat termenul pentru depunerea declarațiilor de recoltă, pe ziua de 20 Noembrie a. c., a modificat și a fixat noul termen pentru depunerea declarațiilor despre recolta viilor pe ziua de 15 Noembrie 1932, la care termen loti proprietarii de vii vor depune declarațiile de recoltă.

Prin urmare, invităm loti proprietari și arendași de vii, să înainteze declarația de recolta precrisă prin instrucțiunea legii referitoare până la data de 15. Noembrie 1932, la Primărie în zilele de lucru dela orele 10 până la orele 12 (parter camera No. 16).

Declarația se va face pe formularul ce se găsește la Primărie.

Oradea, la 2 Noembrie 1932.

Primăria Municipiului Oradea.

SELYEMMAROCIN minden színben, rózsaszín kvableselyem, függönykelme, házimunkatűll érkezett a Maradék Áruházba,

Szőrmeárúk
a legjutányosabban
LEICHNER-nál
Oradea, Str. Ep. Ciorogariu 4. Telefon 7-73.

VATELIN, bélesselyem, szövételru, bársony, vászonáru legolesőbb a Maradék Áruházban, Royal mellett.

Hasznos tudni,
hogy **Schmidthauer**
természetes **Lemmandi**
ásványvíze a hatékony forrás-sókbán
Európa leggazdagabb keserűvíze.
Utasítás minden palackhoz mellékelve!
Kapható mindenütt!

„Tipografia Românească” bérlői Oradea, Alea Romei No. 2. — Telefon 87.

ZSIDÓ HUMOR ÉS TÖRTÉNETEK NAGYJAINKRÓL

Csak egyet nem tudott megtanulni

A piszkovitz Cadik egyszer megkérdezte a gábját, hogy képes volna e már mint rebbi működni?

— Miért ne? válaszolja a gábi. Hála az égnek már husz esztendeje vagyok a rabbinál és alkalmas volt mindent elsajátítani. Csúpn egy dolog van, amit a mai napig sem vagyok képes megérteni.

— Mond el fiam elsősorban mi az a minden, amit elsajátítottál?

— Minden alatt értem — mondja a gábi, hogy tudom miként sóhajtozik és nyögőccsel a rabbi az asztal mellett, miként gesztikulál beszéd közben, amikor felkiált: „Tatenju, mamenju”, — és hogyan fohász-kodik reb Dávidnak esőért, viszont reb Szejminak száraz időért és hasonló egyebet.

— És mi az az egyetlen dolog, amit nem értes meg?

— Azt rebbe lében, hogyan szedi össze az asztalról a kifizetett honoráriumot, hogyan csuszalja azt szótlanul a kabátja zsebébe — és mindezt a legcsekélyebb mosolygás nélkül...

Az istentelenek ukáza

Az oroszországi vallásellenes szövetség zsidó szekciója a zsidó ünnepek alkalmából a következő „ukázt” adta ki: 1. A bárchesz nem mézbe, hanem epébe mártandó be. 2. Hamelech hajósév al Kiszé helyett azt kell mondani: Stalin jósév al Kiszé. 3. Táslichot nem folyóparton, hanem szárazon kell rendezni. 4. Az összes kákasok kiherélendők, hogy ne legyenek alkalmasok „Kápurének”. 4. Áldásmondásnál az észrogot a „pitimmel” lefelé kell tartani. 6. „Ullénunál” le kell nyelni a nyálát és tilos kiköpní. 7. Hosanaraba estéjén minden zsidó köteles valamilyen álomport szedni, nehogy virrasszon az éjjel. Ezzel szemben Gedalja és Jomkipur bőljött szabadon tarthatják a zsidók, egyrészt mert így sok ételme lakarilahatnak meg, másrészt pedig megszokják a bőljölést, ami a viszonyokra való tekintettel felette ajánlatos...

Aki más veritékéből él.

Kél zsidó utazik együtt szekéren s hogy az unalmat elűzzék, erer mindenférlől beszélgetnek. Azt mondja az egyik:

— Szegény ember vagyok, senkinek se kívánom, de egyet nem értek, miért mondja a Szentírás, hogy a „szegény ember olyan, mint a halot”. Ez nem igaz, a szegény ember épp úgy eszik, mint az aki él. Ha egy ember eszik, akkor dolgoznia is kell. En pedig úgy dolgozom, mint egy igazvönő állat. Suszter vagyok, egész nap a háromlábu kis széken ülök, csurog róllam az izzadság s alig keresem meg a betevő falomat. Hát magának mi a mestersége? — Helytelen mások izzadnak. En más ember veritékéből élek.

— Euresa! Hiszen a Biblia szó szerint azt mondja: Arcod veritékében keresd a kenyeredet! A te arcodéban és nem a máséban!

— Bánom is én mi áll a Bibliában! Miért izzadjak, ha mások izzadnak helyettem!

— Akkor maga biztosan uzorás, kiszípolozzó! Biztosan nagy gyára van és kiszípolozza munkáikat vértől. Mondja csak, hány ember dolgozik a gyárjában?

— Hahaha... kacag a másik. — Az én gyáramban... No, megadja neki... Masször vagyok a gőzfürdőben...

Egy gyászoló asszony keservei.

Amikor a férjét temették, retlenesen sírt a felesége, hol a jobb, hol a bal szomszédjához fordulva mondta:

— Jaj, jaj, kedves uram, jaj, jaj, kedves jó uram, a jó Isen tudja, lesz-e még egyszer olyan jó uram, mint te voltál?

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: ORADEA Strada Teatrului No. 4.

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő: WASSERSTROM SÁNDOR
Felelős szerkesztő: LEITNER ZOLTÁN

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Belföldön: Egész évre hitközségeknek és vállalatoknak 500 Lei, magánsoknak 250 Lei, félévre 130 Lei, negy. évre 65 Lei. Külföldön: 2 Dollár, Kc. 75, P. 15, S. 19, Dinar 120.

Revizió — vagy nyugalom

Tüntetések híre érkezik Bukarestből. Abból az apropóból, hogy a bukaresti nacionalista ifjúság tüntetni akart a békeszerződés ellen, elfajultak ezek a megnyilatkozások és ismét belőrt ablakok és felült szerkesztőségek és élkezt helyiségek lettek áldozataiv az elfajult nacionalista hémek.

Ami volt, az elmult és a rend ismét helyredolott. De a hírek arról is szólnak, hogy a revizióellenes tüntetések folytatódnak a vidéki városokban is. A csernoviczi diákság is tüntetett már. Most következnek egy másik exponált város, Oradea. Nem akarunk halat fogni a jogó előtt és nem akarunk előre dörgedelmes tiltakozásokat kiáltani, amikor arra még okunk nincs.

De egyet szeretnénk már jólre megszögezni. Az exponált városi és országos vezetők emlékezzenek a régi idők fékevesztett kitérésére. És ha mi nyugodt fevigyelemmel tudomásul vesszük a revizió elleni tüntetéseket, engedtlenség meg nekünk, hogy egyidejűleg jellérjük az arra illelékeseket, hogy igyekezzenek minden erővel megörizni az ország nyugalalmát. És féltékenyen vigyázzanak Oradea város rendjére. Most, amikor ezernyi gonddal küzd ennek a városnak közönsége, amikor a retentő munkanélküliség folytán a tél borzalmait vetik élénk féltelmes árnyaitak, csak egyet kérünk a város közönsége nevében. És főképpen a város zsidó közönsége nevében. Örizzék meg a lakosság nyugalalmát. Semmi olyasmi ne történnék, ami azt jelentené, hogy a békés tüntetések levél ártatlan polgárok és anyagok igyák meg. Ismétléljük: nem akarunk előre ígalmat fokozni. Ismétléljük, hogy nyugalomra van szükségünk.

Mert ez kell az ország összalakosságának, fajra, felekezetre való kölönbség nélkül. Csak nyugalomról eszedezünk. S hisszük, hogy ez a kérésünk nem lesz pusztákiáltó szó. Erre kétségtelenül garanciatáunk a város mai vezetőségénél és a központi kormányzatnál. Hisszük, hogy nem fogunk csalódní...

Zsidó kormányzó Newyork állam élén

Az amerikai választások során Newyork állam kormányzójává Herbert Lehmann, az eddigi alkormányzót választották meg. Lehmann előkelő németországi zsidó család sarja, maga is tevékeny részt vesz a Joint és a Pro Palesztina Szövetség munkájában és mindenkor önzettel emeli ki zsidó származását. Mint ismeretes, Newyork államnak hozzávetőlegesen körülbelül 20 millió lakosága van és ez a hatalmas állam első polgárának és kormányzójának Herbert Lehmann tartja legalkalmasabbnak, aki sohasem tagadta, hogy szívevel-lelékekül össze van forrva zsidóságával. Nem csak azoknak szolgálhat például Herbert Lehmann karrierje, akik elfordulnak a zsidóságtól és teljesen asszimilálódnak idegen népek kulturájához, hanem például szolgálhat az európai kormányoknak is, ahol még ma is numerus-klauzuzokat és a zsidóságot súfó törvényeket szavaznak meg a parlamentekbe.

Zsidóellenes pogrom Lembergben

Véres antiszemita zavargások a varsói egyetemen. Önvédelmet szervez a lengyel zsidóság.

Lembergben szombaton nagyarányú antiszemita tüntetéseket rendezett az egyetemi diákság.

Ezer diák zsidóellenes gyűlést rendezett, amelynek befejeztével hatalmas csoportban tüntetni akartak. A rendőrség azonban idejekorán tudomást szerzett a készülődésről és gummibotokkal verte szét a virtuskodó diákokat.

Ezek kénytelenek voltak széjjeloszlani, de azért nem hagytak fel szándékuikkal. Kisebb csoportokban benyomultak a belvárosba és a zsidónegyedbe, ahol minden járókelőt bántalmaztak.

Több, mint száz zsidó kereskedő üzletének kirakatlót betörték és kifosztották. Ahol tudtak pusztítottak és mindenkit bántalmaztak. A rendőrség közbelépésére ilyen tüntetőt letartóztattak. Nyolc diák igen súlyosan megbesebült, azonban van a tüntetésnek néhány sabesülje még, akiknek sérülése nem életveszélyes.

A tüntetések érthető felháborodást váltottak ki a nagyobbbrészl zsidó lakosságú városban.

Varsóban az egyetemek nacionalista hallgatói vasárnap, Wachewski halálának első évfordulója alkalmával, aki tudvalevő-

leg a vilnai zavargásokban a zsidó egyetemi hallgatók kezei által halt meg, Lengyelország összes egyetemén Wachewski-emlékünnepet tartottak, amelyek újabb antiszemita zavargásokra vezettek. A nacionalista a varsói egyetemen meglámadták a zsidó hallgatókat, akiket kiszorítottak az egyetem épületeiből s közülük többeket annyira megkínöztek, hogy azonnal kórházba kellett őket szállítani. A varsói egyetem rektora az előadásokat azonnal beszüntelte és kétnapos szünetet rendelt el. Poznauban ugyancsak rendkívül heves jelenetekre került a sor az egyetemi ifjúság körében. A nacionalista diákok telvonulást rendeztek, meglámadták a zsidó üzleteket és azokat leakarják rombolni. A tüntelők megkezdésére nagyszámú rendőrség küldte ki, amely kézenlém volt fegyverét használni. Négy személy súlyosan megbesebült, rengeteg diákot tartóztaltak le. Az egyre gyakrabban megismétlődő antiszemita zavargások arra készítik a lengyel zsidóságot, hogy megfelelő védelmi szervezetelet építsen ki magának, az antiszemita felfegyverzett haligánokkal szemben. Az önvédelmi szervezet élén a lengyel zsidó parlamenti klub tagjai vannak.

Kudarccal végződött a szigeti cuzista „nagygyűlés”

Ploesztiben is rendezavarás nélkül zajlott le az antirevizionista gyűlés

Sziget. November 14-én, vasárnapra hivta össze a máramarosszigeti cuzista szervezet, hatalmas propagandával beharangozott nagygyűlést, amely elé meglehetősen nyugtalansággal nézett a szigeti zsidóság. A cuzisták a városi színház nagytermét nyerték meg a gyűlésük céljára, amelyre az egész megyéből összesen 50—60 paraszt gyűlekezett össze. A cuzisták már egy órával is kitölték a „nagygyűlésük” kezdetét, mert várták, hogy az üres padok megkezdjenek. Hosszu várakozás után végül megkezdtek az üres terem előtt a szónoklatokat. Manolache cuzista vezér beszélt és az ismert elcsépell frázisokat lálalta fel, amelyet a hallgatóság néma csendben hallgatott végig. Semmi rendezavarás nem történt.

Amidőn örömmel regisztráljuk ezt a hírt, rá kell mutatnunk arra hogy az ilyen méllóságteljesen megtartott tiltakozás, mennyivel hasznosabb Romániára nézve, mint a bukaresti demonstráció, amely sokkal inkább volt rombolás és fosztogatás, mint a reviziionista mozgalommal szembeni tiltakozás. Reméljük, hogy az egész országban és így Nagyváradon is teljes rendben fog az „antirevizionista” kampány lezajlani.

Könnyfakasztó bombát dobtak egy hamburgi zsidó áruházba.

Hamburgból jelentik: Az elmúlt héten ismeretlen tettesek újra könnyfakasztóbombát dobtak egy hamburgi zsidó áruházba, amely teljesen megtöltötte az áruház belsőleg mérges gázokkal, úgy hogy menekülnők kellett a vendékek egyült, az áruház alkalmazottainak is. A rendőrségi nyomozásnak sikerült egy tettest kézrekeríteni, akit őrizetbe vettek. Az üzletből a pánik alkalmával rengeteg érték tűnt el, úgy, hogy minden arra enged következtetni, hogy természetesen végrehajtott antiszemita fosztogatás rejlik a merénylet mögött. A nyomozás folyik.

Mielőtt ruhaszükségletét beszerezné, bizalommal keresse fel
CZITROMURISZABÓSÁGÁT
 General Mosoiu, Kert-uca 2 alatt, ahol a legszebb kivitelben elsőrendű

öltönyöket, felöltöket és téli kabátokat már 2600 leierért készít
 Minden munka CZITROM DEZSŐ vezetése mellett készül. (A volt Szent László-téri Czitrom cég tulajdonosa)

Kritikai megjegyzések az alapszabálymódosításhoz

Hosszas tárgyalások után a nagyváradi orth. hitközség pártközi alapszabálymódosító bizottsága leteremtette az alapszabályoknak, a választásra vonatkozó paragrafusait. Bár számosan vannak a hitközség tagjai közül olyanok, akik az összes alapszabályok végleges átdolgozását tartják szükségesnek, hiszen nagyon nehéz ezen töredékekhez az alapszabályok főbb lényeges részét hozzáfűszteni, a közelgő választások aktívulissá teszik azonban azt, hogy kizárólag a választási szakaszok kerüljenek az illetékes jövőhagyó minisztérium fóruma elé.

A mi felfogásunk az, hogy magasabb hitközségi érdeket diktálja a legközelebbi hitközségi választásoknak, a megváltoztatott alapszabályok szerint való levezetését. Szükségesnek látjuk, hogy a különböző egyéni érdekektől és lülfülfü ambícióktól felelőtlenül részben félrevezetett közhangulat teljes megnyugvással lássa azt, hogy a hitközség vezetése azon érdeket szolgálja, mely a legközelebbi választásnál a közbizalom ösztöne megnyilvánulása kell legyen. Hiszen bárkik legyenek a hitközség jövőbeni vezetői, ha ösztönös képviselik a hitközség igazi érdekeit elsősorban, úgy a hitközség osztatlan fennmaradása, annak szuverén jogai és csorbítatlan autoritása kell továbbra is legszembetűnőbbé szivügyük legyen.

A leteremtett alapszabályok számos üdös intézkedést tartalmaznak, azonban vannak olyan pontok, amelyek igen fontos és lényegbevágó kérdéseket hagytak nyílvá. Ezekre vonatkozólag meg kell tennünk kritikai megjegyzéseinket.
 Nagyon hiányosnak találjuk azt, hogy egy-egy személy szerepelhet-e több listán? Szerintünk és ezt az összes modern választási rendszerek is így írják elő és a prak-

tikus élet is megköveteli, hogy egy-egy személy csak egy listán szerepelhet. Több listára semmi esetre sem kerülhet. Hiszen ez a legjobb értékeknek fávómaradását jelenthetné a hitközségnek, mivel tulajdonképpen az elvi alapon álló listavezetők azok, akik teszik le a listákat.

Nagyon hiányos a mandátumok elosztási terve. Erre vonatkozólag a tervezet 20. §-a azt írja: „A hitközségi képviselőtestület rendes és pótlagjának megválasztásánál viszonylagos szófóbbőség, szavazategyenlőség esetén sorsuzás dönt stb.” Ez a pont abszolút hibás elgondolás, mert tegyük fel, ha 1000 szavazó közül 501 szavaz egy listára, akkor a 499 tagból álló kisebbség ne jusson szóhoz? Ez igazán a legantidemokratikusabb! A mi elgondolásunk tehát a következő volna:

50 választó jogosult egy jelöltet listáról benyújtani a választásra kerülő mandátumokról és csakis az elfogadott listákkal lehessen szavazni. Egy személy csakis egy listán szerepelhet és ajánló is csak egy listát ajánlhat. Az ajánló listán nem szerepelhet. Az eredmény a leadott szavazatok arányszáma szerint kell legyen.

Az a lista, amelyik legalább az összes leadott szavazók 40 százalékát kapja meg, az a lista a legtöbb szavazatot nyert listája. Ez a lista kapja meg az összes szavazatok 40 százalékát. Viszont a többi listák közül az, vagy azok, amelyek az összes leadott szavazatok számának 10 százalékát nem érik el, azok a 40 százalékot elért listára javára íratnak. És csak az ezután megmaradó szavazatok száma osztódik fel a többi listák között, százalékarányban.

Egy orthodox hitközség berendezkedéseinek és intézményeinek fenntartására a legtöbb garanciát csakis oly lajstromos választás biztosíthatja a jövőben, mely a demokratikus proporcionalis elosztás mellett, egyidejűleg biztosítja a hitközség többsége akaratának irányítását oly módon, hogy a mindenkori vezetőséget zavartalan munkájában, a számitásba nem jövő apró kis csoportoknak voksaival is erősíti. Mert a változott viszonyok könnyen arra az ultra vezethetik a hitközséget, hogy listáit nem listán az adócenzusok köli, hanem azt oly módon reformálja, hogy az aktív és passzív választójogot csupán az egyébkénti közvetett hozzájárulásoktól teszi függővé. Ez esetben ez a választásoknál beláthatatlan eldifferenciálódást mutathat, beláthatatlan következményekkel...

Volna még számos más kritikai megjegyzésünk, azonban meg kell várjuk, amíg az előjáróság is leteremtja az alapszabályokat.

Hajfestést
 minden színben és minden árnyalatban tökéletesen és felelősség mellett végeznek a **Heyman-udvarban** (Rákóczi-ut 3) levő hölgyfodrászban. Vas és víz oxidálás! Parókakészítés és fésülés! Szakszerű arcápolás!

Téli szörme különlegességéim megérkeztek, azokat **legolcsóbb** árban bocsátom a nagyrabecsült vevőközönség rendelkezésére. Szíves pártfogást kér **RUBIN szücs és szörmedzset** ORADEA, ZÖLDEA-UCCA 6

A halálraitélt nemzedék.

— Kortozz. —
 Irtá: KÁHÁN AWROM.
 Káhán Auromann az elanti novellája, első ízben Moszkvában 1929 nyarán a „Die Krole Well” című folyóiratban jelent meg. A lap szerkesztőjét Sch Epstein, a kommunista párt hivatalos megbeszélte, most a párt véleménye szerint a novella ellenforradalmi tendenciával bír.
 A munkaközvetítő hivatal vezetője, Kejszer, letele a telefonkagylót és ismét rátekintett a fiatal lányra.
 — Mondtam már magának, hogy a maga számára nincs munka.
 A lány kérdő tekintettel vetett Kejszer elvtárs arcára és egész idő alatt nem vette le a szemét róla.
 — Mit néz rám úgy? — kérdezte, mondtam már az előbb...
 Kinos halgatás.
 — Maga úgy látom jobb származású? Az édesapja járta magát a gimnáziumba? Minthogy pedig a lány most sem felelt, Kejszer felállt, megfogta a lány karjait, kivette a szobából, az ajtót belülről kulccsal bezárta. A lány állva maradt a lépcsők fölött. Márvány, sima lépcsők voltak. Mindkét oldalon vaskorlátokkal, amelyek élesen szaradtak a mélység felé. A lány hirtelen arra gondolt, hogy jó lenne követni a korlátok meredek esését. De aztán hirtelen megfordult, nekiszaladt a zárt ajtónak és rugdosni kezdte mindkét lábával. Eszeveszletten tülötte az ajtót, míg nem Kejszer visszament, hogy kinyissa és megváncsálja a fülét a lánynak. Az ajtó kilátrult, de amint meglátta Kejszer elvtárs, a lány kétségbeesett és ijedt arcifejzését,

lemondott arról a szándékáról és csendesen megkérdezte: — Mit akar tőlem?
 — Munkát — szölt a leány. Munkát!
 — Mondtam már magának, hogy a maga számára...
 A lány nem hagyta végig beszélni.
 — Elvtárs én mégis dolgozni akarok!!!
 — Hallottam már, hallottam, de mondom, hogy nincs.
 Még egyszer elkiáltotta magát a leány élesen, kétségbeesetten, a faldokló utolsó szelmaszállkapuzkodásához hasonlóan, hogy — munkát, aztán hirtelen megfordult és becsapta maga után az ajtót, úgy, hogy még távozása után is ott lebegett a terem levegőjében a munkáért való éles kiáltás és az ajtó becsapásának kemény hangja.
 Kejszernek már volt dolga ezzel a leánnyal, aki azért jött hozzá, hogy küldje el valahova munkába. Foglalkozására nézve pianista. Kejszer ismerte a szüleit. Az apja Hersch Rebelszki, azelőtt több háznak a tulajdonosa volt, most azonban nem tud se-hova se munkába menni. A leánya igaz jó pianista volt, aki talán tudna szolgálatot teljesíteni egy gyermekotthonba, de erre a célra itt vannak az ifjú kommunisták, akik talán nem játszanak olyan jól, de mégis a mi embereink. Kejszer jól tudta, hogy Rebelszki már évek óta abból él, hogy egymásután adja el a megmaradt butoradarjait. Mit lehet azonban tenni? Rebelszki mindennap elmondta Kejszernek. — Elvtárs szerezzen valamilyen munkát, segítsen rajtam! Igen a kérdés talán jogos, ami a segítséget illeti. De kit kell elsősorban segíteni? Kejszer tudta kit.

az első sorától az utolsóig. A felesége betegesen feküdt az ágyban és gyakran idézett neki, hol a chimisből, hol pedig az Emezs cikkeiből. Legutóbb is, mikor elővasta az Emezst, így szólt a feleségének: — Tudod fiam mi vagyunk, mi lettünk a pusztá kiháló generációja. Tudod-e, kik voltak a pusztá kiháló generációi? Amikor Mózes kivetelte a zsidókat Egyiptomból, 40 évig veszegett a pusztába, míg megvárta, hogy az öregek elpusztuljanak és csak azután az ifjakkal, az új generációval vonult be Izrael földjére.
 Az öregek szép hosszú szakála volt, amit végigsimított ráncos kezeivel, aztán folytatta: — Hallod-e fiam, vagy alszol? Mi vagyunk a pusztá kiháló generációja. Rebelszki elhallgatott egy rövid pillanatra, aztán halkán kérdő hangon hozzátette: — Jó, hát jó, de a fiatalok (leánya, Feige) a pianista jutott eszébe) mégis csak elérték az igéret földjét.
 Később, amint megérkezett Feige, hozzálépett és megkérdezte: — Még mindig nem találod meg a kegyelmet, hogy beléphess az igéret földjére? Az öreg keserű mosolyt nyomott el a szakála rengetegében.
 Feige már hozzászólt az öreg slúlsához és nem felelt.
 Nem mult egyetlen nap sem, hogy Feige ne ment volna el a közvetlő hivatalba és ne üres kézzel jött volna onnan el. Kejszer végül is megunt a sok kérdőzékenység és az ajtóra egy cédulát szegezett, amelyen az állott, hogy pianisták számára nincsen munka. Feige, amikor az ajtó elé ért és meglátta a kifüggesztett cédulát, mélyen elszégyellte magát, lehajította szöke és loknis fejét és hallgatagon ellávozott.

HETI GLOSSZÁK

Lassalle sirja.

Hozza a hirt a táviró és viszi a hirt az éteren át százezernyi kilométer gyorsasággal a rádió, hogy Lassalle Ferdinánd sirját a német kampókereszletek Breszlau zsidó temetőjében feldulák. Nem újság ez a dicős Németországban, hogy zsidó temetőt meggyaláznak. A franciák „barbárok”-nak hívják a németeket és ha Farbenindustrie kémiai szereti elsödranguk és ha a német ipar milliányi terméke egy fejlett technikáról adhat tanúságot, mi mégis a Lassalle sirjától veszünk mintát a német lélek halhatatlanságáról. 12 millió német tapsol hitleteknék ezekért a dicős tettekért és a halottgyalázás bünéért ennyi ember felelős a nagy Németországban.

Ki volt Lassalle? Azt hisszük lapunk intelligens olvasóközönsége jól ismeri Lassalle működését. Alapítója a német szociáldemokráciának. Hallatlan hévvel és lelkesedéssel dolgozott a proletáriátus érdekében és tehetőségével, zseniális iráskészségével és szónoki készségével ugyszólván legerősebb szószólója volt a munkásérdekeknek. Távol minden zsidó vonatkozástól és minden zsidó céltől, csak az emberi elnyomás és proletárléti emelése lebegett szeme előtt. És a breszlau zsidó temetőbe nem hagyják nyugodni elporlalt csonkjait a német emberek. Akikért annyit küzdött és harcolt. Ki tudja nem-e voltak a feldulók között azok unokái, akiknek érdekében annyit dolgozott? De ez a zsidó sors. És ebből meríthetnek tanúságot azok, akik a világ minden elnyomottját keblükre akarják ölelni. A zsidó világmegváltók, akik életüket akarják áldozni azért, hogy minden ember boldogabb legyen (Kommunisták!) tanulhatnak ebből, hogy azok, akiket megváltani akarnak, még haló poraikban is a büdös zsidótl látják. A zsidótl csak a zsidótl. És így volt és így van és így lesz időtlen időkig. Mert éretlen az emberiség még lelkileg arra, hogy csak az embert lássa. Csak az embert, még ha az a zsidóktól származik is. Ahogy Sallai és Fürst legutóbbi tragédiája is a zsidó világmegváltók tragédiája volt, ahogy a Lassalle sirját is feldulják azok,

akiknek érdekében annyit áldozott életében. Zsidó menekvés és nincs kiút. Két világ-nézet és érvényvilág áll egymással szembe. Az ősi judaizmus, mely egyenlő a keresztényiség ősiségével és a másik oldalon, a barbár teuton és minden egyéb fajzafja a világnak, akiknek jobbélétért küzdenek ők maguk és hagyják békébe a zsidókat. De a zsidók is hagyják a világot keserves levében fetrengeni. Nem érdemes megváltónak lenni. Ez kétségtelen megállapítás, hívják azt az ősidők profétájának, vagy a jelen idők zsidó bolsevista agitátorának.

Fenti cikkünk folytatása lehet alábbi híradásunk, amelyet egyszerű hír formájában adunk tovább, mert ez többet beszél, mint sok-sok vezércikk.

Szalmáról jelenik: Hopradi mellé, beesett arcu, sápadt, vékony ruhás, negyven év körüli ember áll a törvényszék írtóháza előtt. Sem magyarul, sem románul nem tud. Németül és héberül beszél. Paszternák Náhán tanító, aki Ukrajna fővárosából, a 400.000 lakost számláló Charkovból száradt Szalmárra.

Paszternák Náhán büne tiltott határátlépés. A határátlépés magát pedig tragédia húzódik meg, a vallásos zsidó tanító tragédiája, aki szembe szállni a szovjetlet vallásáért, nem lördöve a rendelettel, mely kimondotta, nincs vallás többé a gyermekekkel is ezirányban kell oktatni...

A kis zsidó tanító nem lördöve a rendelettel, tovább tanította a gyermekeket Jehova nevére. Eszrevettek Oroszországban minden észrevezték, Paszternák Náhán hat hónapi súlyos börtönt kapott. A börtönből kikerült, de a szovjet emberei csak nem hagyták nyugodni.

Paszternák nem bírta tovább a sok kíntást, átszökött Lengyelországba. Lengyelországból Cseh-szlovákijába szökött, de itt is úgy illezkettek lelette, mint Lengyelországban. Vissza akarják toloncolni Oroszországba.

Paszternák Romániában sem járt jobban, a szalmári törvényszék tiltott határátlépés miatt két hónapi fogházra ítélte, melynek kitölése után kiloncolniák az országából.

Tanulság: nincs ebből. Csak legfeljebb egy. Az, hogy a zsidó ügyért martirumot szenvedni még ad célt és értelmet. Mert a zsidóság nem árulja el és nem hagyja cserbe mártírjait. Azokat, akik zsidó ügyért küzdöttek és ha kell, azért halnak meg. Ez a rövid és tragikus tanulság Paszternák Náhán esetéből.

Mult heti „Egyenlőségről”
 szóló cikkünk kiegészítéseképpen közöljük aiant szöszzerint a Budapesten megjelenő

„Zsidó Szemle” c. lapnak erre vonatkozó cikkének egy részét, mely élesen bevillágit abba a dzsungelbe, amelynek Tarzanja — Szabolcsi Lajos szerkesztője.

„Volna egy tisztellettjes kérdésünk Stern Samu m. kir. udvari tanácsos urhoz, ugyis mint a Pesti Izr. Hitközség elnökéhez és ugyis mint az Országos Iroda, — ha még nem is megválaszolt, — de előreláthatólag leendő elnökéhez. Tudomásunk szerint az utóbbi időben az „Egyenlőség” minden sorát a hitközség sajtóirodájában cenzurázzák. Joggal teszi ezt a hitközség, mert a teljesen általa kitarított lap irányát és programját jogosítva van megszabni, E szerint Stern Samu elnök urnak előre tudnia kellett volna arról a rosszakaralú cikkről. Illő tisztellett kérdésük az elnök urtól: megengedhetőnek tartja-e, hogy egy zsidó lap, amely a hitközség pénzén, tehát a cionisták adójából is jelenik meg, zsidók ellen rágalmozó és árulkodó hangon írjon?

Nem gondolja az Elnök ur, hogy a hitközségnek néhány ezer cionista adófizetője elvárható, hogy a hitközség elnöke pártokon felül állva, ne túljön a hitközség tagjainak egy tekintélyes részét sértő, sőt rágalmozó hangot abban a lapban, mely legutóbb is 12.000 pengőt kapott a hitközség adófizetőinek filléreiből?

Mi mindenkor nagyrabecsüléssel és elismeréssel voltunk és vagyunk a hitközségi elnök ur munkájával szemben, amelyet a hitközségben kifejt. De ha a hitközség pénzén fenntartott újságban ilyen hangot fogunk tovább is írni és az Elnök ur nem fogja szükségét találni annak, hogy rákoppinsson azokra az észauk kezekre, amelyek szöszrellel immár országszerte kezdenek undort keltetni, úgy mi a hitközség cionista adófizetői kénytelenek leszünk harcabszállani nem a hitközség ellen, hanem a hitközségért, nyíltan és leplezetlenül leszünk kénytelenek harcba szállítani minden becsületes zsidót ebben a hitközségben, mert rá kell végre mutatnunk a nagy lömgegek előtt azokra a veszedelmekre, amelyek nemcsak a pesti hitközséget, hanem az egész magyar zsidóságot fenyegetik azáltal, hogy a hitközség és majdan az Országos Iroda is ennek a lapnak és üzleti céljának lesz kiszolgál-tatva.”

Feige nem látogatta többet Kejszer elvtárs hivatalát.

Feigének keserűségei azonban ezután mindinkább növekedtek. Az elproletárizálódó kispolgárok ama tipusához tartozott, akiket még ismert a város lakossága a jobb időkből és nem igen szívesen álltak vele szóba. Így volt Siver elvtárs is, aki a szabó szakszervezetének vezetője volt és közel barátja volt Kejszernek. Siver ha véletlenül meglátta az utca másik oldalán Feigét, félelmet érzett, hogy a leány átmeny hozzá a másik oldalra és kénytelen lesz vele szóba állani, amit, ha egy ismerős elvtárs meglát, nem fogja őt kedvező színbe feltüntetni a szakszervezet előtt.

Egy napon azonban mégis összetalálkoztak egy közös ismerősüknél. Kisebbségi hízártózkodás volt, amire néhányan hivatalosak voltak. Feige is ott volt, Siver is. Feigének kétségtelenül szimpatikus ember volt Siver, de arról hallgatott. Siver mikor meglátta Feigét, csodálkozó pillantásokat vetett feléje. Az asztalnál egymás mellett ültek. Később, amint a társaság széjel-oszlott az udvaron, Feige és Siver egyedül maradtak. Siver ekkor szólalt meg először: — Nézd csak, hogy kerül maga közénk, a mi társaságunkban? Talán maga Marx küldte most magát ide?

— Hogy, hogy Marx?
 — Hát kicsoda más, talán az Isten küldte? Hát jó, legyen így.

Siver ezen az este még többször elcsodálkozott Feige jelenlétén, de mégis szokatlanul kedélyesen felt az este és kissé összebarkózkodott Feigével. Amidőn végül hazafele mentek és egymás oldalán mérték az utcákat, Siver állandóan forgatta a fejét, hogy nem-e látja meg őket kettesben valaki.

A leány észrevette Siver zavarát és azt mondta: — Talán még kizárják magát a pártból.

Nem, nem — mondta Siver bizonytalanul.

De amint utközben találkoztak egy ismerőssel, Siver újra megszólalt:
 — Tudja Feige, ha maga munkára akar számítani, el kell utaznia egy nagyobb városba, mondjuk Charkowba, vagy Kievbé.

A leány csodálkozó pillantást vetett Siverre.

— Mit jelentens ez — kérdezte. Siver nyílt egyenességgel válaszolt: — Nem jelent kevesebbet, mondta, minthogy itt ebben a kis városban magái mindenképpen ismeri, ott pedig senki.

A leány kezdte érteni, hogy Sivernek igaza van. De nem tudta miért, valami erőlt velt rajta, hogy beszéljen Sivernek sokat. Feigének tetszett Siver, de Siver, végül mégis csak azt mondta: — Megértem magát, hogy az ismeretségünk révén szeretne munkába jutni, de ez teljesen lehetetlen.

Feigének e szavakra arcába szökött a vér. Most igazán nem azért beszélt, mert az állásra gondolt. Aztán elváltak.

Odahaza Feige még egyszer végig gondolta az eseményeket. Lám Siver egész idő alatt magázta őt, holott régebben mindig tegezte. Ez jól esett neki. Erős vágyat érzett azért, hogy Siverrel kibeszélje magát, hogy elmondja neki a keserűségét. Siver nem olyan, mint Kejszer, aki azt kívánja, hogy menjen teljesen tönkre.

Egy este elment Siver lakására. Siver azonban nem volt otthon. Leült és megvárta míg hazajön. Akarta látni, hogy hol és hogyan lakik Siver.

Fáradtan jött haza Siver. — No mi újság elvtársnő? — kérdezte csodálkozva.

Feige rövid szünet után válaszolt: — Miért csodálkozik Siver?

— Tulajdonképpen mit akar?
 — Eszembe jutott, amit a mult alkalomkor mondtál nekem.
 — Hát mit mondtam tulajdonképpen?
 — Hogy el kell utaznom innen.
 — No és ki tartja vissza.

Feige hallgatott egy rövid pillanálíg, aztán válaszolt egészen halkán:
 — Nincs pénzem az utazásra.
 — Szedje össze apránként.
 — Nem arról van szó.
 — Mit akar hát tőtem tulajdonképpen?
 — Nem jöttem Önhöz kérti.
 — Beszéljen végre világosan.

Feige lehajította a fejét, mélyen elpi-rult, aztán röviden csak ennyit mondott: — Semmit nem akarok magától. Odahaza nem jól érzem magam és azért jöttem, hogy magánál legyek.

— Hány éves maga — kérdezte Siver és kezébe vett egy könyvet, amelybe lapozni kezdett.

— Én? — húzta el Feige a szót. Husz... Mindketten hallgattak.

Siver fáradt volt. Elolította a lámpát. Feje tüben égett és érezte a lány forró lehetét. Egymás mellett ültek. Kezeik találkoztak. Testükkel égette a végé és a leány egészen közelbujt Siverhez.

Siver felugrott. Kiragadta magát a leány karjaiból és meggyújtotta újra a lámpát. Az örök gyanyu égette ezzel a leánnyal szemben. Talán most sem gondol másra, csak arra, hogy munkát szeretne kapni. Cselt érzett.

— Azt hiszi, hogy rajtam keresztül protekcióhoz tud jutni?

Feiget szíven találták ezek a szavak. A kabátja és kalapja után nyúlt. Szemeiben

A Siebenburgische Zeitung hangja.

A napilapok foglalkoztak már több ízben azaz, hogy az erdélyi szászok is a hille- rismus karjaiba vetette magát...

Férfiszövet különlegességek bámulatos olcsó leszállított árakban Havas & Grünfeld posztóruházában

könyvek csillogtak. De Siwer nem nézett rája, hanem az előbbi könyvet forgatta az ujjai között.

A férfi felleltette a szavakra és megfogta Feige kezét. Nagy kezével véagsimította a fejét.

Az öreg Rebeleszki nem vette észre Feige halálát. Olvasta az Emez legjobb számát, aztán szokásához híven kijelentette: — Mi vagyunk a pusztá kihaló generációja.

Ezeket a szavakat az öreg Feige felé mondta, aki halottan feküdt az ágyába. A falon függött a vilnai Gáon arcképe.

Rituális vérvád legenda Angliában

A vád tanja cáfol, mire a vádló visszavonja a vádat. London. — A „Hibbert Journal” „Hamis bibliafordítások” címen nemrégiben cikket közölt...

A cikk megjelenése után néhány héttel Dr. F. J. Foakes-Jakson levelet intézett a „Hibbert Journal” kiadójához, melyben nagy sajnálkozásának ad kifejezést...

E levél alapján Knight visszavonta állítását s ezt a „Hibbert Journal”-ban a következő nyilatkozással hozta nyilvánosságra: „Arra való tekintettel, hogy az 1932 július havi „Hibbert Journal”-ban a rituális vérvádról közölt megállapítások nem bizonyíthatók...

menorák Harang gyertyatartók, védjegy! serlegek, evőeszközök, templomi kegyeszek, bármily művészi kivitelben legolcsóbb árban. Gyártása és eladása: „Tacamul” ezüstáru gyárban

10.000 lei minimális havi jövedelmezőség

lehetőségét nyújtom, szorgalmas megbízható egyéneknek, kik magánfeleket látogatnak. Ajánlatokat „10.000 lei” jellegre lapunk kiadói hivatala továbbítja.

Takarításra

festék, lack- és kefeáru valamint a világhírű „Express” poloskairót és „Express” Magasfényt, mely butorát újja varázsolja; legolcsóbban csak STERN.S. ENDRE

kefegyáros és festéknagykereskedőnél szerkezheti be ORADEA Strada Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 10 Telefon 378

Elsőrangú urí és női ruházonok, v. gyítszilítás minden elfogadható árban

Biró szabóságában

Szilágyi Dezső-utca 12 alatt készülnek Egy férfi, vagy női ruha 25 Lei szakszerű vasalása

Új archeológiai megállapítások egy palesztinai zsidó vár ostromáról.

Heródes építtető és 960 zsidó katona tartotta a bevehetetlen Maszada várát. — Önkézzük vetettek véget életüknek, midőn a tulsúlyban lévő rómaiak belétek a várba.

A Holltenger nyugati partján, a Judea-sivatag magányában, 500 méter magas sziklacsúcson fekszik Maszada, a bibliai zsidó fellegvár romja. A maszadi fellegvárat Nagy Heródes építtette bevehetetlen várként, melyet keresztény idősámítás szerint 66-ban a zsidó „cikariások” szálltak meg.

Mostanában egy erlangi történész, névszerint Schulten Adolf professor, Lommer generálissal együtt, elsősorban alaposan megvizsgálták Maszada romjait.

A vár épületei erősen meg vannak rongálva, el vannak pusztítva, Heródes palotáján kívül, még két másik kisebb palotát, nagy raktárhelyiségeket, ciszternákat és a kazamatákkal ellátott 5-6 méter vastagságú várfalat lehet rekonstruálni.

Az antiszemitizmus és a vízfejlesztés. Beszámolunk már azokról az egyetemi tanszékekről, amelyek az elmúlt hetek során Bécsben, Varsóban és Budapesten folytak le.

A horogkereszt mint zsidó jelvény

Dr Paul Rieger híres stuttgarti tudós tanulmányt tett közzé, melyben megállapítja, hogy a Hitler mozgalom jelvénye, a horogkereszt: zsidó eredetű vallási jelvény, melyet a régi zsidó templomokon éppoly mértékben használtak, mint ma az ugynevezett Pogonodókat.

Németországban csak 1910 óta használják az antiszemiták a horogkeresztet jelvényük gyanánt. Az igazság azonban az, hogy a nemrégiben kiásolt palesztinai zsinagógákon, elsősorban a kapernaumi zsidó templom épiségekben maradt találni horogkeresztet találtak, mint zsidó vallási jelvényeket.

A horogkereszt — mondja Rieger — nem germán eredetű, hanem palesztinai ősi zsidó és az volt a rendeltetése, hogy a zsidó templomokat, zsidó házakat és zsidó sírokat megjelölje.

Ami a horogkereszt külső képét illeti ma már megállapított, hogy egy óberít heber betű alakjának felel meg: a heber ábécé utolsó betűje, a Tuf betűt írják így évezredekkel ezelőtt.

A Tuf betű a bibliai időkben Isten nevének jelzésére is szolgált. Ezekiel próféta a Tuf betűt használja azoknak a jelzésére, akik hűségesek maradtak Istenhez és akiknek homlokára a Mindenható ezt a jelet tüdő.

Minden összefoglalva tehát, a mai horogkereszt jelvény nem más, mint egy régi heber betűnek felújítása, mely heber betű ez jelentette: hű a zsidósgához és hű az Istenhez.

Ez kellett még csak Hitlernek...

Ékszer készítését, alakítását, javítását és drágakövegyártást szakszerűen olcsón csak FRIEDMANN H. ékszerész Széchenyi-tér 1. Vidékieknek is legpontosabb kiszolgálás!

HIREK

„Népünk” cikkneke utánymását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5693

Péntek: Marchesvan 19. november 18. Szombat: Marchesvan 20. november 19. Heli szidra: יום שישי Heli háftóra: יומו אחרת

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 4.40 gyertyagyújtás 4.45 Istentisztelet kezdete 4.55 Szombat befejezése 5.45

— Avinai gáon 135 éves jubileumát chilonidai szüzek között ülték meg. A gáon oheljában óriási zsaradok gyűlést volt, melyen több rabbi méltaita a nagy gaon eredemelt s működését.

— A bécsi Rothschild vagyonának elkobzását javasolják az osztrák szociálisták. Bécs. Az osztrák parlament elé a szociálista frakció javaslatot terjesztett be, hogy a bécsi Rothschild-ház vagyonát kobozzák el, hogy ily módon a vagyonbuktól Kredith-Anstalt elén okozott veszteséget, a kormányt át a konfiskált vagyonból megkaphassa.

— Az antiszemitizmus és a vízfejlesztés. Beszámolunk már azokról az egyetemi tanszékekről, amelyek az elmúlt hetek során Bécsben, Varsóban és Budapesten folytak le. Ameddig azonban Bécsben és Pesten meg mindig nem állott helyre a rend, Varsóban az egyetem rektora igen szellemes módon, a zsidókat a „temperamentumos” antiszemitá diákokat.

— Minden vallásos zsidónak kötelessége elsősorban azon zsidó testvéreink jületeit támogatni, kik minden körülmények között Somré Sábosz-ök és a vallásos zsidóság törvényeit mindenek fölé helyezik.

— Elcsendesültek a tuniszi antiszemitá hullámok. Páris. A francia kormány erőlyes közbeiepsének meg van a kellő gyors és hatásos eredménye, Tuniszban a karibatalom komoly közbeiepsése folytán elcsendesültek az antiszemitá zavargások hullámait és kezdé ismét visszatérni a város megszokott normális kepe.

Vasárunk legolcsóbb beszerzési forrása nagyban és kicsinyben

FERRUM VASÜZLET Oradea, Nagypiac-tér 8. Telefonszám 9-75 Gyári lerakatok! „Euglebert” autógummi gyári lerakata

— Az adjudi zsidó hitközségben a fellázadt tagok feltörték a temető kapuját és maguk ásták meg Saje Alperin sírját.

Bukarest. — A regáli zsidó lakosság nagy megbotránkozással kommentálja azt a különös és a zsidó közéletre mélyen megalázó konfliktust, amely az adjudi zsidóságban belülről tört ki.

— Szenvedő nőknél a természetes „Ferenc József” keszervíz könnyű, erőlködés nélkül való belkúrtást idéző elő és ezáltal sok esetben rendkívül jólkönyvű hatással van a beteg szervekre. A női betegségekre vonatkozó tudományos irodalom több megalkotója írja, hogy a Ferenc József víz kitünő hatásáról a saját kísérletei alapján is alkalma volt meggyőződést szerezni.

— Hitler három napos vérfürdőt akar rendezni. Berlin. A frontharcosok hivatalos lapja, a „Stahlhelm” szenzációs részleteket közöl Hitler augusztusi audienciájáról Hindenburg köztársasági elnöknel. Jól értesült forrásból a lap megtudta, hogy Hitler nem kért kevesebbel, mint hogy Hindenburg adja át neki a kancellári sítket, ezenkívül pedig adja neki három napra szabadon az utcát, hogy alkalmat adhasson embereinek egy kis tisztogatásra és vérfürdö rendezésére.

A vese, hólyag, epe gyomor-bántalmak egyedüli biztos gyógyszer a

paptamási „Lithynia” gyógyviz. Kapható mindenütt. Központi lerakat: ORADEA, Str. N. Filipescu 23. Telefon: 176

Ezüst

menorák, gyertyatartók és karoggyertyatartók, serlegek, templomi kegyeszek bármily művészi kivitelben legolcsóbb árban.

Pospischill Oradea, Szent László-tér 12.

— Okos asszonyok! —

nem esnek kétségbe, ha kimerad a menstruáció. Megmentést és új életért az én ezerszeresen kipróbált különlegességű szerem nyújtanak, a legmakacsabb esetekben is. Szavatoltan ártalmatlan. V. asszony írja Fr. ból. „Az Ön csodás szere már egy óra múlva hatott, Isten után Önnek vagyok hálás!” Forduljon még ma bizalommal hozzám és örökre hálás lesz. Ezer, meg ezer köszönettel fogozza a sikert. Diszkrét feltűnésnélküli szétküldés C. A. Jürs, Berlin W. 57/B. 37. Alvenslebenstrasse 21.

— A kukoricacsutka — kincsesbánya. Gilman és Hewlett amerikai professzorok rendkívül érdekes felfedezést az, hogy a kukoricacsutka valósgagos kincsesbánya. Erre a felfedezésre egészen véletlenül jöttek rá. A chicagói vághidón ugyanis szükség volt a levágott sertések megjelölésére és az ehhez megrendelt alkalmas mérleg gázok megemmisztelésére és valószínűleg igen nagy szerepe lesz a jövő háborúban. Most már tovább „bányászták” a kukoricacsutkát és egész sor értékes anyagot sikerült belőle kivonni, gyógyanyagokat, illatos anyagokat, sőt a szacharinhoz hasonló édes gyűléket is. Kiderült tehát, hogy az értéktelen kukoricacsutka az értékes anyagok valósgagos kincsesbánya.

— Hitler három napos vérfürdőt akar rendezni. Berlin. A frontharcosok hivatalos lapja, a „Stahlhelm” szenzációs részleteket közöl Hitler augusztusi audienciájáról Hindenburg köztársasági elnöknel. Jól értesült forrásból a lap megtudta, hogy Hitler nem kért kevesebbel, mint hogy Hindenburg adja át neki a kancellári sítket, ezenkívül pedig adja neki három napra szabadon az utcát, hogy alkalmat adhasson embereinek egy kis tisztogatásra és vérfürdö rendezésére.

— Házasság. Folyó hó 20-án tartja esküvőjét Cheraln Rosenberg Vilmos, Rosenberg Sámuel, a szalmári hitközség népszerű alelnökének fia Rosenwasser Dóra urleánnyal. A vőlegény nevéhez fűződik a szalmári Tiferesz Bechurim megalapítása, amely egyesületnek hosszú éveken át volt elnöke. Akik ismerik a szalmári Tiferesz Bechurim komoly működését a Limud Hatara terén, azok tudják értékelni a szimpaltikus komoly fiatalember munkáját. Apjától már korán megtanulta, hogy lehet önzellenül is dolgozni a köznek és mig Rosenberg Sámuel a hitközség ismert zillát viszonyait rendezte, fia az ifjúságot terelte össze a zsidó kultúra zászlaja alá és felcsigázta az érdeklődéseket a zsidó kultúra iránt. Oszintén gratulálunk házasságához.

— Egy kis félreértés. Kedves félreértés közölnék velünk Münchenből, ahol az orthodox rabbi minden évben olyan hűségesen tartja meg a sátrak ünnepeit, hogy nem csak az étkezéssel fogyasztja el a sátorban, hanem tekintet nélkül az időjárás viszonyaira, az éjszakai is ebben a lenge hálékban töli. Az ünnepek egyik napján éppen hűvösebbre fordult az idő, amikor az emberek nem szivesen hagyják el a lakás védő falait. A rabbi azonban a sátor felé sétál, ahol ebéd várja. Eppen akkor lép be az udvarban egy koldus, aki észreveszi a rabbit, kitől régebben sok támogatást élvezett, mely szánalommal halja át a koldus hangját, amikor felcsóválva és fájdalmas hangon így szólal meg: „Oh kedves doktor hát meg magam sem tudtam megvárni a házhoz? No de azért nem kell mindjárt elbuzulni ilyenek a házunk mindnyáján. Az enyém is kitélt levegőm. Hát bizony rossz idöket élünk...”

— Házasság. Folyó hó 20-án tartja esküvőjét Cheraln Rosenberg Vilmos, Rosenberg Sámuel, a szalmári hitközség népszerű alelnökének fia Rosenwasser Dóra urleánnyal. A vőlegény nevéhez fűződik a szalmári Tiferesz Bechurim megalapítása, amely egyesületnek hosszú éveken át volt elnöke. Akik ismerik a szalmári Tiferesz Bechurim komoly működését a Limud Hatara terén, azok tudják értékelni a szimpaltikus komoly fiatalember munkáját. Apjától már korán megtanulta, hogy lehet önzellenül is dolgozni a köznek és mig Rosenberg Sámuel a hitközség ismert zillát viszonyait rendezte, fia az ifjúságot terelte össze a zsidó kultúra zászlaja alá és felcsigázta az érdeklődéseket a zsidó kultúra iránt. Oszintén gratulálunk házasságához.

Férfikalapok

a legjobb formákban rendkívül olcsó árban kaphatók Zöldfa-u. 21.

HELLER és DEUTSCH

BORSALINO kalapok nagy választékban a legdivatosabb formákban

A vallásos zsidóság egy különös vértanúja...
 A Lemberg melletti Zloczow városában most a legnagyobb részét kísérte sírjába a zsidóság egyik különös vértanúját. Ha másvallású lett volna, akkor most bizonyára senki nem emlékezne rá. A zsidóság egyik különös vértanúját, aki az elmúlt évszázadban olyan fogadalmat tett, mely életre került. Samuel Bloch azt a fogadalmat tette, hogy mindaddig, amíg az Örök-kévaló nem küld megváltást a zsidóság számára, megvon magától minden táplálékot. Tizenkét napig hűsösen állta az éhség-sztrájkot a törékeny beteg kis zloczowi zsidó, mikor agyverés támadta meg. Hozzá- tartozói ekkor rábeszéléssel és könyörgéssel arra akarták rábírní, hogy most már szegje meg a fogadalmat, ő azonban ezek után is hűségesen kitartott a vezeklésnek és sanyargulásnak emell az emberfeletti módjánál. De a megváltás nem jött el... és október 25-én hajnalban a zloczowi szentelt holtan találták a zsinagóga külsőben...

Az antiszemitizmus atyja.
 Most fogja ünnepelni nyolcvanadik születésnapját Teodor Fritsch, a német antiszemitizmus atyja. Ő alapította Leipzigben az antiszemita Hammer könyvküldő vállalatot és „A zsidókérdés kézikönyve” című könyvet, mely a gyűlöletnek valóságos lexikona, most érte el a 31-ik kiadást. Ennek a könyvnek az igéit zsebe magába fiatalokorban Adolf Hitler, aki Fritschnek a tanítványait most a gyakorlati életbe ülteti át.

A ma legérdekesebb könyve megmondja, mi történt 1934 év végén. Előre berendezkedhetünk az elkövetkező évekre. *Uranos Sagittarius: „Európa és Németország sorsa a közeljövőben”* című művében megtaláljuk a bekövetkező események prognózisát 1931-től 1934-ig, a német köztársaság, az orosz szovjetköztársaság és Hitler Adolf horozkópja alapján. A prognózis 1930-ban jelent meg és bárki megállapíthatja, mennyiben fedik a már ismert tények a jóslatokat. Meglepi egyezéseket találunk. Mindenesetre érdekes kísérlet és tanulságos szórakozás, ha a még hátralévő évek eseményeit egybevetjük és pontról-pontra megfigyeljük, hogyan válnak be a jóslatok. Rózsavölgyi és Társa kiadása Budapest, IV. Szervita-ter 5. Ára 1.20 pengő.

Amerikából származnak a zsidók? Röviddel ezelőtt hagyta el a sajtót Fitzgerald Lee angol tudós könyve, mely a zsidók származásával foglalkozik. A könyv „The Great Migration” (A nagy vándorlások) címen jelent meg és élénk felhajtást keltett a zsidó történelmi-kutatók között, mert egészen új alapokra fekteti a zsidók eddigi történelmét. A szerző szerint a zsidók vezetésével nem Egyiptomból vándoroltak Palesztinába, hanem Középamerikából. A biblia maga is elismeri — írja a szerző, — hogy a zsidók negyven évig vándoroltak a pusztában. Köztudomású azonban, hogy a két ország közötti távolságot egy levén is meg lehet lépni 8 óra alatt meg lehet tenni. Az angol hadsereg a világábrába alatt hosszú pilénekekkel a suez csatornát, a pusztán keresztül Palesztinára 12 nap alatt tette meg az utat. Elképzelhetetlen tehát a szerző szerint, hogy egy 2 milliós nép 40 évig gyalogolt volna a pusztán, amely nem nagyobb mint Schweicnek a területe, és ez idő alatt megszerzették a pusztaságon a szükséges élelmi szerkeket is. I. Fitzgerald Lee a továbbiakban is igen érdekes szempontból tárgyalja a zsidók származását, azonban egy igen fontos kérdésre nem ad a szerző feleletet. Nem magyarázza meg, hogy a gazdag és lemeszeli klánsokkal megáldott Közép-amerikai miért hagyta ott a zsidók és miért indultak el a bizonytalan vándorlásuk elé. Ezzel szemben az egyiptomi származás, erre a kérdésre igen világos magyarázatot nyújt.

Herczeg Ferenc a magyar egyetemi kétségessé ellen. A magyarországi zsidóság körében nagy előjellel ismert Herczeg Ferencnek, a kiváló írónak erős hangú állásfoglalása az egyetemi veresédes ellen. Herczeg Ferenc többek között a következőket írja: „Ami a Tóráról illeti, annak tartalma Mózes öt könyve, azok pedig úgy kálhokhoz, mint protesztáns egyházi felleg: szerint isteni sugallat termékei, tehát akár tetszik, akár nem, a Tóra a kereszténységnek is szentkönyve. Ezek után bizonyításra sem szorul, hogy mérhetetlen kárt okoz nekünk és megfizethetetlen szolgáltatást teljesít ellenségünknek az, aki valási ítélemző látszatát hárítja népünkre és a nagyvilág ítéletében a magyarországot leszállítja balkáni színvonalra. Nekünk testvérünk minden keresztény és zsidó, aki egyáltalán érzi ezzel a szerencsétlen néppel és idegen mindenki, aki közömbösen tudja nézni kínzódsát.”

Összeomlás előtt a lengyel zsidóság. Varsó. Az elmúlt héten nyilvánult meg a parlamenti ülészekkel, amelyen a zsidó klub sűrűségei indítványt nyújtott be az adóvételre hajtások amnesztációját illetően. Kérte továbbá a zsidó parlamenti klub a házadók csökkentését és állami költségek megszüntetését a zsidó kiskereskedők és kisiparosok számára, valamint a numerus-klauszus törvényen kívül való helyezését. A zsidó parlament nevében dr. J. Thon kerkói rabbi tartott igen hatásos beszédet, amelyben felszólította a kormányt, hogy változtassa meg eddigi álláspontját a zsidó lakossággal szemben, viselje szívén zsidó vallású polgárainak is érdekeit, mert ellenesében az egész lengyel zsidóság összeomlik és megsemmisül.

Az osztrák kormány a numerus-klauszus bevezetésére készül. Bécsből jelentik: A baloldali sajtó erősen támadja az osztrák kormányt, mivel ugyanazon mintá szerinti, mint Magyarország, az egyetemeken numerus-klauszust akar életbeléptetni. Ezen törvénytervezet értelmében az egyetemi hatóság lenne egyedül jogosult a diákok felvételére. A kormány állítolag el van főkéve, amennyiben a numerus-klauszus nem kanna parlamenti többséget, úgy dekrét alakjában, mint szűkegyrendelkezést fogja a törvényt életbeléptetni.

Antiszemita propaganda az angol rádióban. London. — Az angol filmpar és a „Sunday Express” filmkritikai folyóirat között az elmúlt héten súlyos konfliktus tört ki. A „Sunday Express” szerkesztősége, amely rendszeresen kritikát előadásokkal tart az angol rádióban a filmtelviszta állásáról és ismerteti az új film-produktiókat is, legutóbbi előadása kapcsán a következőket jelentette ki: „Sajnos, a mai angol-amerikai filmpar a zsidók rabló oligarchiájának uralma alatt van.” Az az előadás természetesen nagy vihart keltett és nemcsak a szerkesztőség, hanem az angol vezető politikusok is felszólaltak a sovén rágalom ellen. Az előadás azonban súlyosan sértette az angol és amerikai filmvállalatokat is, akik memorandum szövegezték fel a folyóirat szerkesztőségét, hogy vonja vissza kijelentését, minthogy a „Sunday Express” nem volt határolódó elegend tenni a filmvállalatok kérésének, ezek bejelentették, hogy a jövőben megvonnak tőle minden hirdést és a meglévő köteleket is visszahívják. A memorandum aláírta a Metro-Goldwyn-Mayer Oaumont, Universal, Warner Brothers filmvállalatok. A harc egyelőre még tart, de remélhető, hogy a „Sunday Express” rövidesen beadja a derekát és nyilvánosan fogja önmagát megbélyegezni.

Sirközlés. Néhai Goldmann Izidor né sarközlése I. hó 20-án délelőtt fél 11 kor lesz a velencei temetőben, melyre ezúton hívjuk meg rokonainkat és ismerőseinket, Goldmann család. KÉT kék és egy bordó selyempaplan olcsón eladó. Maradék Áruházban Rimanóczy-u.

A Biro-Bidsan telepítési akció zsákúccában. Moszkvából jelentik (ITA): A távolkeleti Rayon-komitée és a Biro-Bidsan komité együttes ülést tartottak, amelyen meg tárgyalták a biro-bidsani telepítés jelenlegi helyzetét. A rosszul beindított telepítés folytán olyan hibák történtek, amelyek az egész telepítés sikerét alapjaiban veszélyeztelték. Az ez évi január—augusztus hónapokban 8000 zsidó vándorolt oda, amelyből 50—60% visszavándorolt eredeti lakhelyére. Előli függetlenül a komité elhatározta, hogy 1935 augusztus végéig 25.000 zsidót telepít Biro-Bidsanba. A legközelebbi három hónapban szilárd lakóházakat fognak építeni, a pártnak és a foglalkozási szervezeteleknek minden erővel támogatni kell ezt az akciót.

103.000 font — a délafrikai Keren Hajezod kampány eredménye. Johannesburg. — Mintegy egy évtel ezelőtt kezdődött meg dr. Chaim Weizmann vezetésével Délafrikában a K. H. kampány, amely Weizmann elvároszosa után, ugyanolyan halékony erővel dr. Alexander Goldstein irányította. A Keren-Hajezod 1932-ös akciója Délafrikában a napokban ért véget, melynek keretén 103.000 font eredményt volt. Dr. Goldstein már meglette az előkészületeket az Európába való visszatérésre. Tiszteletre Johannsburgban bucsu-bankettel rendez a zsidóság, amely Délafrikában minden nagyobb hírközlésének reprezentánsa megjelent. A délafrikai köztársaság miniszterelnökétől dr. Goldstein írt levelt, amelyben a miniszterelnök kormányának nevében üdvözlö a távozó zsidó vezérlelőt.

Művészi porzsápanyegyek, szövött gobelinek, külföldi fonalak

Schulhof Emilné
 „Orient” Szövőművészeti iskola
 Oradea, Str. Episcopaul Cierogary No. 17.
 Vidéki rendelések utánvétel gyorsan és pontosan eszközöltenek.

Padlólakkok, poloskairtok, háztartási cikkek

mosó- és pipere-árak, kefe és vegyjárak legolcsóbb beszerzési forrása!

Pontos figyelmes kiszolgálást — Szombat és ünnepnapon zárt!

Fülöp Ede
 ORADEA, Zöldfa ucca 14.

Legszébben és legolcsóbban csakis

HORBATZ

divatüzletében öltözködhet!

Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand 1.

Elsőrendű öltönyöket már 3000 leierért készit. Kalapot 135 leierért vásárolhat, nyakkendők 40 leieről. Nagy választék mindenféle férfi divatcikkekben.

VÉGH ruhafestésben, vegytisztításban vezet,

Árai legolcsóbbak

Bémer-ter 2. Telefon 2-17 Liliom-u. 5.

Női divatkülönlegességekben

BIRÓ nődivatáruháza

CLUJ, Calea Regele Ferdinand 11/a — vezet

Egy kis próbavásárlás erről Önt is meggyőzi

Szolid üzleti elvinnél fogva árakat nem hirdetek

Szörmevásárlás bizalom dolga, **bizalommal csak is a Keszner áruházban vásárolhat**

Oradea, Strada Avram Iancu (Kossuth-utca) 8.

Dr Landau johanisburgi főrabbi a többnejűség mellett

Jobb egy férj, mint semmilyen. Jogot a nőknek a szegény nélküli gyermekszülésre.

Johanisburg (Délafrika). Néhány héttel ezelőtt egy dr. Robert Broom nevű angol tudós „A nő joga a gyermekszülésre” címen igen érdekes előadást tartott egy johanisburgi tudományos társaság előtt. Előadásának lényege az volt, hogy minden nőnek joga van gyermekkel szülni. Amennyiben pedig nincsen elég férj valamilyen nő számára, akkor osztozkodjanak a férfien. Jobb egy fél férj, mint semmilyen. A házasságkötéseket ki kell venni az egyház ellenőrzése alól s minden nőnek jogában álljon gyermekekkel szülni minden házasságkötés s esküvők nélkül. Egyetlen asszonynak sem szabad meghalni anélkül, hogy részese lett volna az élet teljes örömeinek. Oroszország, a könnyű házasságkötések s elválasztás révén már az igazság utjára lépett ezen a téren.

Dr Broom előadása érthető vihart váltott ki, különösen egyházi körökben, melyek természetesen élénken tiltakoztak miszter Broom javaslata ellen. Egy johanisburgi angol újság erre anélkül rendezett s kérdést intézett különböző egyházak fejeleivel, mi a véleményük ebben a kérdésben. Több válasz között

„Délafrika grandrabija beleegyezik”
 címen, dr. Landau, johanisburgi orthodox

Kultúres a városi Mizrachiban

A nemzeti alapon álló vallásos zsidó ifjúság nagyvárosi szervezete egy fokozottabb tevékenység feljött ki szervezőknek képzésére. A zsidó problémákat komolyabban felfogó ifjúság napról-napra újabb csatlakozásokkal jelent be az erdélyi zsidó vallásos ifjúság egyetlen szervezete. A mizrahi ifjúság számos csoportját összefogó Brith Hanóar Hamizrachi igyekszik a mozgalma iránti érdeklődést egyre jobban fokozni és betekinténi állandóan rendezett képzési tanfolyamok és kulturális előadások az ifjúságot a maga részére megtartani. Az ifjúság egészének, Jusz Mose mindent elkövet, hogy a vallásos zsidó ifjúság tudára vágó lelke megkapja mindazt, amit egy szervezett a mai körülmények között adhat. Szombat délután Jusz Mose történelmi előadást tartott az ifjúságnak, míg este 8 órakor megváltotta után *Wasserman* bátor tanácsos, az E. Zs. N. Sz. előke, tartotta meg a nagy számban megjelent ifjúság előtt folytatásos előadást, az ifjúsági problémákról. Parluzamot vont az első zsidó államiság megszűnése és a diaszpórának mostani rendkívüli időszerűsége körül. Ráművelt arra, hogy Babiloniába elhurcolt zsidóság vezetői voltak annak idején, akik kik megelédkezve mivel tartoznak zsidóságunknak és cserebe hogyva szegényebb sorsu, nyomorgó testvéreiket, elmentük Babilonia romlott erkölcsének fertőzőbe. Idegen islekeknek áldozva döcsöltek és még akkor sem akartak hallani a második zsidó állam felépítéséről, midőn annak minden lehetősége adva volt, inkább visszatértek az idegen népek erkölcsében való feloldódást, mint az évezredek népeknek további élettelenségét. Ép úgy mint akkor, szellemi és lelki vezetőink ma is tudatos, szinte lelkisnyilöleg, követik azokat a zsidó néplelektől és egyéni kérésükben, valamint közéletükben feláldozták a zsidó lényegét. De a zsidósággalért szívs, kitartó és értelmes zsidó nép, amelyek nincsenek meg ma a Babiloniat Jászé, Nehemiás és Ezra vezéréi elhagyottan bár, továbbra is a legnagyobb önfelelődséssel kitart a lelkében elviszlikusan átröklődött ősi tradíciókhoz. Bármennyire igyekeznek lelkében hamis dogmákkal új zsidó elképzeléseket az évezredek imák vágyakozásában, a harmadik zsidó állam megvalósítása lényegében közölgéstől lájja. És a cionistákkal szemben részben anomyasszessé is viselkedik, bizik abban, hogy az ősi hegymányonok leléptett talajon el kell jönnie a zsidó elhivatottságnak. A súlyos gazdasági viszonyok egyetlen korban sem befolyásolták a zsidó generációkat, szellemi és lelki életet, sőt az évezredek mult azt bizonyítja, hogy a zsidóság örökös évszázadok, melyről legfőbbnyire a gazdagság és jólét okozta asszimiláció az egyes agókat leszállította — a névelés és nyelvelenségben merült zsidó fémeket opólasa tartja fenn és menti át a jövőnek.

„Délafrika grandrabija beleegyezik”
 címen, dr. Landau, johanisburgi orthodox

Az előadás nagy halast váltott ki az ifjúságból és a közönségnek engedve, az előadó megígérte, hogy az ifjúsági problémákról szóló előadás sorozatát szombat este 8 órakor folytatja.

Dájénu.

Franciaország miniszterelnöke Herriot, legutóbb beszédet tartott a radikális szocialisták gyűlésén, amely tudatosan, vagy öntudatlanul — olyan Hagada isz volt, hogy minden jó zsidó keblét a megelégedés tüze melengetheti. Mintha csak a szeder-este elvenedne fel lelki szeméink előtt: — „Mennyi jótettét gyakorolt velünk az Örökkévaló! Ha csak Egyiptomból vezetett volna ki és nem büntette volna meg ezenkiül az egyiptomiakat is, dájénu, ez is elegendő lett volna.” Így a Hagada és most lássuk mit mondott Herriot Gramatban, amikor a német adósságról volt szó: „Ha csak a háborúsadósság reperiációja tekintetében tettünk volna engedelményeket Németországnak, ez is elegendő lett volna; ha csak a Young-törv értelmében könnyítéseket kértünk volna a fizetésekben, ez is elegendő lett volna; ha csak moráldíjmat adtunk volna, ez is elegendő lett volna. De nem csak ezeket egyiktől tettük meg, hanem mindezt össze gyűjtve; a fizetések megkönnyítettük, moratóriumot adtunk, és mindezek dacára Németország meg mindig többet akar, még mindig nem elegendő számba ennyi engedmény sem. Mi azonban kijelentjük: cela nous suffit! Ami Hagada nyelvre lefordítva semmivel sem jelent többet, mint: Dájénu!

Ötvenes tervezetet dolgozott ki a szovjet a vallás kiirtására

Moszkva. — A népbiztosok tanácsa rendeletet adott ki, amellyel új ötvenes tervezet lépett életbe a vallás és az egyház teljes kiirtására. Az első évben bezárják a szovjetunió területén az összes templomokat és imaházakat. 1933-ban kiirtják a családokon belül működő »vallásos szervezeteket« s ugyanakkor minden vallásos értelmű alkalmazottat eltávolítanak az állami hivatalokból és üzemekből. 1934-ben pedig óriási arányú filmpropagandát kezdenek a vallás ellen. Adigra nem kevesebb, mint százötven vallásellenes filmet akarnak gyártani. A bezárt templomokat, kápolnákat és zsinagógákat mozikká és klubokká alakítják át. A vallási iradalmat teljesen betilják és tilos lesz minden vallási kultusz is. 1937-re a szovjetunió területén semmiféle vallásos élet nem lesz többé. — Bizunk kell, hogy a 3 millió zsidóval szemben a katasztrófilis terv nem fog megvalósulni!

Használja a kellemes illatú Szent László pipere-szappant.

Fortéllított hatású megőn minden fertőző betegségtől.

I. HEINRICH
 pipere- és gyógy- (Borax, kén, kátrány, kőszappanok stb.) SZAPPANGYÁRA, CLUJ.

Blum Zsigmond.

RÖVID HIREK

VARSÓ. A varsói hílközség sulyos gazdasági terhei miatt kénytelen volt költségvetését redukálni...

LUBLIN. A lublini jesivá a téli szemeszteren kalgatáinak számát 200-ra emeli fel.

HAIFA. A Rutenberg műveknél az elmúlt héten géphiba folytán négy zsidó munkás megebesült.

BERLIN. Dr. Bernard Kahn, a Joint európai igazgatója közölte, hogy az intézet kettős erővel dolgozik azon, hogy a kelet-európai, nyomorba jutott zsidóságot, társadalmilag megszervezett gyűlés után támogatassák...

MÜNCHEN. Dr. Carl Melchior, az M. M. Warburg zsidó cég belgaigát, a müncheni német akadémia szenátorává választották.

ATHÉN. Egy közelmúltban alakult anti-kommunista szervezet akciókat indított a zsidó kereskedők elleni bojkott érdekében.

JERUSALEM. Az arab ifjúsági végrehajtóbizottság november 2-ára, a Balfour deklaráció évfordulójára, általános politikai sztrájkot proklamált.

PRÁGA. Oskár Baum, prágai zsidó költő kapta ez évben az 1932-és év állami irodalmi szubvencióját. Az új csehszlovák kabinetben, amely a képviselőház volt elnökének, Malyipert-nek vezetésével alakult meg...

LONDON. Wedgewood ezredes kérdést intézett az angol alsóházban a gyermekügyi miniszterhez, hogy miért részesülnek a kommunizmus más elbűnbocsításában, mint Angliában.

ROSTOCK. A nemzetiszocialista parlamenti frakció törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé a zsidó rituális végvátsai hialom bevezetését illetően.

CHUSZT. Ismeretes az a harc, mely a huszti hílközségben évek óta folyik, amely által a hílközség intézményei sokat szenvedtek.

LODZ. Ráv Spira, az ismert híres lublini rabbi rövidesen elfoglalja a lodzi rabbiszéket, ahová egyhangú választás alapján meghívták.

ALTONA. A nemzetiszocialisták Altonában és Mühlheinen a zsidó temetőket felturták. Számos sírköveket összezúrtak.

KOWNO. Prof. Tschepcsina, a kownói egyetem rektora élesen állást foglalt a numerusz-klauszus ellen.

LEMBERG. Az elmúlt héten sulyos antiszemita villogásokat inszenált az egyetem diákság. Az uccán több zsidó járókelőt sulyosan bántalmaztak.

TEL-AVIV. A napokban készült el Tel-aviv város jövő évi költségvetése, amely 125.000 fontot tesz ki és 20.000 fonttal haladja meg az előző évi költségvetést.

MOZI

Városi Színház Mozgó

Péntek, szombat, vasárnap: Az éjszaka dala. Ujleszállított helyőrkakal.

Teatrul HEYMAN szinkör

Péntek, szombat, vasárnap: Elisabeth Bergner egyetlen hangos filmje, az ÉRZEKI SZAJ, Világvárosok mozgóinak legnagyobb műsoradaraja.

Joga van-e a „renegát“ német császár fiának a zsidóság gyávaságát hangoztatni?

Berlin. Épületes botrány tört ki Németországban a Stahlhelm és a náciák között. A botrány központi pontjában a német ex-császár harmadik fia, Vilmos Agoston porosz herceg áll.

Primária Municipiului Oradea, Serv. Administrativ, Ad. No. 35894-1932.

Hirdetmény

Oradea város polgármestri hivatala az érdekeltek tudomására hozza, hogy a „Hivatalos Közlöny“-ben 244 sz. alatt 1932 október 19-án megjelent törvény alapján, amely az állampolgársági listára való utólagos beírás határidejét, amely 1928. december 31-én lejárt és amelyet az állampolgársági törvény 67. szakasza állapított meg, 1935. szeptember 1-ig meghosszabbítja.

Ezen törvény alapján a város területén állandó tartózkodással bíró és ez érdekeltek felhívásának, akiknek az állampolgársági listára való felvételük eddig még nem történt meg, hogy a fennjelzett időtartam alatt az állampolgársági listára való utólagos felvételük céljából az állampolgársági hivatalnál (Városháza I. k. emelet 22. sz. ajtó) az alább felsorolt okmányokkal jelentkezzenek:

- 1. Hivatalos bizonyítvány arról, hogy a kérvényezőnek 1918. december 1-vel valamely romániai város vagy község területén illetőségi joga volt.
2. Hivatalos bizonyítvány, amelyből kitűnik az érdekelteknél az igazolt lárvelléte az illetőségi helyről 1924. május 7-től 1925. április 15-ig terjedő időben, azaz az állampolgársági lista összeállítására és kiigazítására tartalom.
3. Hivatalos bizonyítvány arról, hogy nevezett idegen állampolgárságot nem öltött.
4. Bejelentő lap a Rendőrkövatura népesedési hivatalától.
5. Születési anyakönyvi kivonat, illetőleg házassági anyakönyvi kivonat az esetben, ha feleségről és gyermekekről is szó van.
6. Katonai igazolvány (lívret másolat) azok részére, akik katonai szolgálati kötelezettségüknek eleget tettek.

A szükséges okmányok vagy eredetben, vagy pedig hiteles másolatban terjesztendő be.

Oradea, la 10 Noemvrie 1932. Primária.

Novisadi Izr. Hílközség. 1026/1032 sz.

Pályázat.

A novisadi Izr. Hílközség egy ujonnan rendszeresítendő középiskolai hitoktatási alálásra pályázatot hirdet.

Csak olyanok pályázhatnak, akik 40 éven aluliak és a középiskolai hitoktatásra képesülve vannak. Azok, akik a szerb nyelvet tökéletesen bírják, előnyben részesülnek. Fizetés megállapodás szerint.

Pályázati kérvények, melyekhez képesítést, eddigi működést, kort és családi állapotot feltüntető okmányok csatolandók, f. é. december hó 8-ig alulírott előjárósághoz küldendőek be.

Novi-Sad, (Jugoszlávia), 1932 évi november hó 8-án.

A novisadi Izr. Hílközség előjárósága: Klein Armin, jegyző. Frank Gyula, elnök.

ZSIDÓ HUMOR ÉS TÖRTÉNETEK NAGYJAINKRÓL

Ha zsidók találkoznak

Két zsidó találkozik az utcán. — Na, mi újság? — Hát, hát... — No, és az üzletek? — Szó, szó... — És az asszony? — Na, na... — Hát a gyerekek? — Hm, hm... — Akkor jó napot kívánok! — Jó napot! Igazán egy kicsit zsidóul kell beszélnie az embernek s mindjárt fölmelegszik...

Feledékenység

A hosszú székértül végén kocsimába ér két zsidó. Megszólítják a kocsimárosnét? — Kaphatunk egy csésze teát? — Nincs téám. — Talán két tojást? — Azt sem. — Talán egy kis halat? — Sajnálom, de ma nincs halam, talán holnap.

Pár burgonyát, egy szelet húst? — Mit tegyek? Hus sincs ideháza. A két zsidó lájja, hogy nincsen semmi sem. Felülnek a kocsiira és elhajtanak. Már jó messzire értek, mikor utánuk kiabálnak, hogy álljanak meg. A kocsimárosné lélekszakadva fut a kocsi mögött. Megállnak. Az asszony líhegez dadogja: — Engedelmet... elfelejtetem... zsir sincs és retek sincs ideháza...

A jó parti

Egy házasságközvetítő partit ajánl egy fiatalembernek. — Nagyon finom urileány, — mondja — csak nincs pénze.

— Nem baj — feleli a fiatal ur. — De van ám egy kis bibije még, nagyot hal a félfülére. — Nem baj. — S még egy icike-picike hibája is van: rosszul lát a felszemére. — Annyi baj legyen! — Hátha már ennyire vagyunk, meg kell vallanom, egy kicsit sántít is. — Az se baj! — S legvégül egy aprócska szépség-hibája is van: egy csöppel pupos is... — Nem baj!

A sadchen értellenül néz a fiatalemberre: — Furcsa! Miért mondja minderre, hogy „nem baj“? — Hát mi baj volna? Hiszen nem veszem el...

Kikötés

A stegény lány azt mondja a vőlegényének: — Drága Jankete, úgy szeretlek, hogy kenyéren-vízen is élek, csak a tied lehetsek... Ha te is beéremd vele, nyomban egybekelhetünk.

— Hogy beérem-e — feleli Jankel — de mennyire!... Tölem akár holnap is meg lehet az esküvő, vagy akár ma is... Csak egy kikötésem van: te szerezd meg a kenyéret, a víztől majd én gondoskodom.

A költéltáncos

Egy szegény zsidó hasztalan keresett valami foglalkozást az idegen városban. Végre mentő ötlete támadt: kiplakátrozta, hogy a folyón kifeszített kötélen át fog a magasban sétálni. Belépődij személyenként öt kopek.

A látványosságra összesződött a zsidóság apraja-nagyja. A magasban ki volt feszítve a kötélen, a szegény zsidó pedig készül a veszedelmes, nyaktörő produkcióra. Visszafojtott lélekzettel várja mindenki a mutatványt, amikor a szegény költéltáncos megszólal:

— Rabauszaj! Tudjátok meg, hogy nem vagyok költéltáncos és ha rálepek a kötélen, biztos, hogy a vízbeeszek és megfulladok. Ha azt akarjátok, hogy a ti rongyos öt kopekért egy zsidó megfulladjon, akkor nekivágok...

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: ORADEA Strada Teatrului No. 4.

ZSIDÓ HETILAP Főszerkesztő: WASSERSTROM SÁNDOR Felelős szerkesztő: LEITNER ZOLTÁN

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre hitközségnek... 300 Lei, magánosoknak 250 Lei, félévre 130 Lei, negyedévre 65 Lei. Külföldön: 2 Dollár, Kc. 75, P. 15, S. 19, Dinár 120.

Egy a tragédiánk — az Északi tengertől a Fekete tengerig

A példa ragadós. Ez már régi közmondás, de talán sohasem volt olyannyira igaz, mint amikor párhuzamot vonunk a többi államok és a romániai zsidóság sorsa között. Vegyük az elsőt. Lapunk más helyén megírjuk, hogy a magyarországi zsidóság az utóbbi tíz évben 30.000 fővel csökkent. Ez azt jelenti, hogy a szellematikus és céltudatos gazdasági és más minden téren megmutatókozó antiszemizmus munkája határozottan sikeres volt. Mert ahol a zsidóság számaránya csökken, ott rossz dolgok van a zsidóknak. Így volt ez évszázadokon át a multban és így van a jelenben is. Nálunk Romániában nincs pontos statisztika. Nálunk csak százmilliókat költöttek el népszámlálási célokra, de eredménye egyiknek sem volt. Néha megjelent egyegy tendenciós szám, erről, vagy arról, ahogy Goga urnak, vagy más politikusnak tetszett, de azután több semmi. De a saját intuíciónk után ítélve, ha pontos statisztikát látnánk, bizonyosak vagyunk abban, hogy Románia zsidósága sem szaporodott tíz év óta. Vagy hogy még szabatosabbak legyünk, talán a régi királyságban nem lehet oly tragikus a helyzet, mert hiszen ott a mostani helyzet egy sokkal jobb, mint volt a háború előtt, amikor meg a legegyszerűbb állampolgári jogok sem illették meg a zsidóságot. Itt Erdélyben azonban egészen bizonyos, hogy erősen visszamentünk. Nemcsak gazdaságilag, nemcsak politikai sulyban és tekintélyben, hanem lélekszám arányában is. Mi az itteni keserves életküzdelmet nem tudjuk kiparozni, mint-hogy eláborodunk, kevesebb a házasságok száma és a gyermekéhdads sem olyan, amilyen nyugodt világban szokott lenni a zsidóság körében.

ez az akció — ahogy mindenütt a világon — sulyosan megerheli az állam költségvetését és a zsidó adózóknak azért kell keservesen kiizzadni az adófülléket, hogy általa meg is fojtsák őket. Így például, mikor az új Lengyelország megalakult, 480 dohány nagydruda volt zsidó kézen, most már csak négy összesen. És ez mutatkozik mindenhol, ahol eddig zsidó munka volt a domináns. Hogy mi történik azokkal, akik így elesnek a gazdasági életben — azokkal nem törődik a lengyel állam. A zsidó középosztály minden vonalon a koldusbotot veheti a kezébe. Azokat az állami hiteltámogatásokat, amelyeket bizonyos ideig folyósítottak a zsidóknak, most teljesen megszüntették. A zsidó iskolák semmiféle állami támogatásban nem részesülnek. A varsói zsidó tanítóképzőt nem engedik működni már hónapok óta. S mindez, hogy a sokszemély iparos nem tud már semmit dolgozni, mert elbitték adóba legutolsó szerzőmáj, meg az is, hogy a zsidó kereskedők nap-nap után húzzák le üzleteik redőnyeit, mutatják azt a teraszterű harcot, amelyet a lengyeliség folytat állami segédlettel a zsidóság ellen. Az általános világháborús mellett így mutatkozik a különleges zsidó krízis és tragédia, amelyet senki sem tud feltartóztatni tragikus utjában. Ugy látszik a lengyel állam számára nem jelent semmit az a sok-sok millió, amelyet még a mai helyzetben is beszórt a zsidóság az államkasszába. A lengyel parasztság minden előnyt élvez, a városi lakosságnak csak a teher jut. És főképen a zsidó városi lakosság.

Nagy elkeseredés uralkodik a bécsi orthodox zsidóság között a marxista pártok előrenyomulása miatt — a hílközségi választások előtt

Bécs. Több ízben megemlékeztünk már arról, hogy december 4-én tartják meg Bécsben a hílközségi választásokat, amelyet már hosszú hónapok óta elkeseredett harc előz meg és a hílközségi szakadás árnyékát veti előre. Ismeretes ugyanis az az ellentét, amely tradícióhú orthodox zsidó tagok és a munkásbaloldal között fennáll és amely ugyszólván lehetetlenné teszi az együttlüködést. A baloldali elemek nyomása azonban odáig terjedt, hogy a vallásos zsidóságot képviselő választmányi és tanácsdogok egyrésze szintén lecsatlakozott a marxista csoportozhoz és közös választási platformot létesítettek a baloldaliakkal. Az orthodox tömegeket ez a fuzió természetesen váratlanul érte és Jakob Halpern kereskedelmi tanácsos vezetésével, aki már évtizedek óta áll a vallásos zsidóság élén, tiltakozó négygyűlést rendeztek és megtagadták az együttlüködést azzal a listával, amely teljesen önkényesen és illegálisan jött létre az orthodox tömegek beleegyezése nélkül. A hílhú zsidóság ün-

Igy fest a helyzet Lengyelországban. Ez a tragikus kép, amelyet a saját esztel s amelyről a zsidó képviselők beszélnek a lengyel parlamentben.

De vajjon a romániai zsidóság helyzete rózsásabb-e? Ne-e separjánk a mágnok háza előtt? Vajjon itt látogatják-e a zsidó iskolákat? Vajjon itt megfizetik a már megszavazott, törvényhozásilag elfogadott állami szubvenciókat? Vajjon itt nem-e találkoznak lépten-nyomon azzal a tendenciával, hogy a zsidókat minden vonalon el kellet nyomni? Itt nem nyomnak minden terhet a városi lakosságra? Románia zsidói nem-e hihetetlen és per centudult, talán ki sem fejezhető mértékben fizet több adót, mint a parasztság? Itt nem vesznek el minden monopóljot a zsidóktól? Azt kérdezzük, hogy mi nem-e a lengyel zsidóság sorsában osztoznak? Nem-e mindegy, hogy a lengyeli utca az, ahol a zsidó boltos tönkremenni kényyszerül, vagy Kíseneknek hitják azt a várost, vagy akármelyik erdélyi városnak?

Lengyelország, Magyarország, Románia. Államok, különböző nyelvel, törvényekkel, határokkal és célokkal. De egyben megegyezik struktúrájuk. Ott is ahol lehet elnyomni a zsidóságot. Megnyomorított, tönkretenni, minden terhet roskadó vállakra rakni — ez a főcél és ehhez minden eszköz megengedett.

Nekünk csak egy reviziót kell kérnünk. Es azt is a sorsolt. Es azt is minden országban, az Északi-tengertől — a Fekete tengerig. A különböző államok begyék revizió alá politikájukat, amelyet eddig folytattak országuk zsidósággal szemben. Mert így, úgy érezzük, megfulladunk. Nem bírjuk tovább. Sem itt, sem egyetlen helyén-e nyomorult világnak.

álló listát állított fel és Halpern tanácsost jelölte listavezetőnek. Halpern kereskedelmi tanácsos igen tekintélyes és ismert vezető politikus Ausztriában és nemzetgazdasági körökben is szaktekintélynek számít. Halpern nehezen vállalta el a jelölést, de Friedmann ferbarbi is közbelépett és rábirta Halpernt, hogy vállalja el a kandidálást, mert csak ez esetben lesznek „biztosítva az orthodox zsidó érdekek a hílközségi vezetésében. Az orthodox irányzat tulnyomó része most lecsatlakozik a marxisták, cionisták és a pártunkivütek csoportjához, akik együttes listával indulnak a választási küzdelemben és ahol jobban lájja biztosítva a vallásos zsidó érdekeket.

A harc állandóan élesedik. Semmi remény sincs arra, hogy a választások után ismét visszatérjen a béke a bécsi hílközség életében. Hiszen az ellentétek ezúttal sem simulnak el, hanem még sokkal élesebbé fognak felvelődni a világnézeti eldifferenciálódások miatt.